

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací, v právnej veci žalobcu: **T.S. - N.**,
Z.P., IČO: X., zast.
JUDr. A.Ž., advokátom so sídlom AK L.P. proti žalovanému: **Z., spol. s r. o.**, A.B., IČO:
X., zast. JUDr. Z.N., advokátkou so sídlom S.B., **o zaplatenie 18 214,86 eur s prísl.**, vedenej
na Okresnom súde Bratislava IV
pod sp. zn. 11 Cb/198/2007, na mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej
republiky proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 6. apríla 2011, č. k. 3 Cob/55/2010-
238, a to do časti, ktorou bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Bratislava IV zo dňa
15. decembra 2009, č. k. 11 Cb/198/2007-208, takto

r o z h o d o l:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa
6. apríla 2011, č. k. 3 Cob/55/2010-238 v časti, ktorou napadnutý rozsudok Okresného súdu
Bratislava IV z 15. decembra 2009, č. k. 11 Cb/198/2007-208 potvrdil, **z r u š u j e** a vec
v r a c i a Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e:

Podaním došlým na Najvyšší súd Slovenskej republiky dňa 12. apríla 2012 podal
generálny prokurátor Slovenskej republiky mimoriadne dovolanie proti rozsudku Krajského
súdu v Bratislave zo 6. apríla 2011, č. k. 3 Cob/55/2010-238 v časti potvrdzujúcej tú časť
rozsudku Okresného súdu Bratislava IV z 15. decembra 2009, č. k. 11Cb/198/2007-208,
podľa ktorej je žalovaný povinný zaplatiť žalobcovi 10 692,85 eur titulom istiny so 14%
úrokom z omeškania od 25. februára 2005 až do zaplatenia.

Navrhol, aby rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo 6. apríla 2011, č. k. 3 Cob/55/2010-238 bol v časti potvrdzujúcej tú časť rozsudku Okresného súdu Bratislava IV z 15. decembra 2009, č. k. 11Cb/198/2007-208, podľa ktorej je žalovaný povinný zaplatiť žalobcovi 10 692,85 eur titulom istiny so 14% úrokom z omeškania od 25. februára 2005 až do zaplatenia zrušený a vec v tejto časti vrátená Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

Podmienky podania mimoriadneho dovolania dovolateľ zisťoval na základe priloženého podnetu spoločnosti Z., spol. s r. o. - účastníka konania, vedeného na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 11Cb/198/2007.

Dovolateľ odôvodnil mimoriadne dovolanie nasledovne:

Okresný súd Bratislava IV ako súd prvého stupňa rozsudkom z 15. decembra 2009, č. k. 11Cb/198/2007-208 rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 10 692,85 eur titulom istiny so 14% úrokom z omeškania od 25. februára 2005 až do zaplatenia, vo zvyšku žalobu zamietol a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Žalobcovi súd prvého stupňa uložil povinnosť zaplatiť trovy štátu v sume 57,34 eur na účet prvostupňového súdu a učtáreň súdu prvého stupňa bola upravená, aby po právoplatnosti rozsudku zaplatila S., a. s. sumu 25,73 eur a T., a. s. sumu 31,61 eur titulom trov konania.

Prvostupňový súd svoje rozhodnutie v časti týkajúcej sa povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi 10 692,85 eur s príslušenstvom („vyhovejúca časť“) vychádzal z toho, že medzi účastníkmi konania bola uzatvorená zmluva o dielo so záväzkom na výrobu a montáž nerezového zábradlia pre bytový dom R., pričom cena mala byť určená s použitím hodinovej sadzby 200 Sk. Podľa odôvodnenia rozsudku prvostupňového súdu, tento mal za nesporné, že žalobca vykonával dohodnuté práce na objednanom diele do 19. decembra 2004 a na základe evidencie dochádzky zamestnancov žalobcu vystavil žalobca žalovanému faktúru č. 2521003 zo 14. februára 2005 so splatnosťou 24. februára 2005, a to za práce vykonané v čase od 20. novembra 2004 do 19. decembra 2004, pričom prvostupňový súd posúdil faktúru č. 2521003 ako čiastočnú faktúru, a to za práce vykonávané na diele tak, ako je v tejto faktúre uvedené v období od 20. novembra 2004 do 19. decembra 2004. Preto súd prvého stupňa zaviazal žalovaného na zaplatenie 10 692,85 eur z titulu ceny vykonaného diela v čase od 23. novembra 2004 do 19. decembra 2004.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podali odvolanie žalobca, ako aj žalovaný.

Žalovaný v odvolaní namietal hlavne to, že prvostupňový súd vo svojom rozsudku vychádzal vo vyhovejúcej časti z nesprávneho právneho posúdenia v otázke právneho inštitútu „vykonanie diela“, pričom v odvolaní s poukazom na ustanovenie § 548 ods. 1

Obchodného zákonníka a § 554 ods. 1 ObZ namietal nesplnenie povinnosti žalobcu ako zhotoviteľa vykonať dielo (a tak nevznikol nárok na cenu diela), keďže nedošlo k riadnemu ukončeniu diela a nedošlo ani k odovzdaniu predmetu diela objednávateľovi - žalovanému podľa ObZ. Žalovaný navrhol napadnutý rozsudok zmeniť tak, že žaloba žalobcu sa v plnom rozsahu zamietne a žalovanému sa prizná náhrada trov konania.

Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací rozhodol o odvolaniach účastníkov konania rozsudkom zo 6. apríla 2011, č. k. 3 Cob/55/2010-238 tak, že rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti a v súvisiacom výroku o trovách konania a náhrade trov štátu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, vo zvyšku rozsudok prvostupňového súdu potvrdil.

Vo vzťahu k potvrdeniu časti rozsudku súdu prvého stupňa, podľa ktorej je žalovaný povinný zaplatiť žalobcovi 10 692,85 eur s prísl., bolo v odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu uvedené, že odvolací súd sa v napadnutej vyhovejúcej časti plne stotožnil s vykonaným dokazovaním a s právnym názorom prvostupňového súdu. S poukazom na ust. § 219 ods. 2 O. s. p. odvolací súd konštatoval vecnú správnosť napadnutého rozsudku a v podrobnostiach odkázal na jeho odôvodnenie. Doplnil, že nie je možné sa stotožniť s konštatovaním žalovaného, že dielo nebolo odovzdané, pretože práce vykonané žalobcom priebežne žalovaný preberal a tieto boli vykonávané na objekte žalovaného a ďalej doplnil už iba to, že povinnosť zaplatiť cenu diela nevznikla žalovanému až po vyhotovení faktúry, ale vykonaním diela podľa § 548 ods. 1 ObZ.

Rozsudkom odvolacieho súdu bol v časti potvrdzujúcej tú časť rozsudku súdu prvého stupňa, podľa ktorej je žalovaný povinný zaplatiť žalobcovi 10 692,85 eur s prísl., podľa názoru generálneho prokurátora porušený zákon. Má za to, že nebolo zo strany súdu dodržané ust. § 157 ods. 2 O. s. p., § 211 ods. 2 O. s. p., ako aj ust. §§ 536 ods. 1 a 2, 548 ods. 1, 554 ods. 1, 3 Obchodného zákonníka.

Žalovaný v odvolaní namietal, že rozsudok súdu prvého stupňa vychádza vo vyhovejúcej časti z nesprávneho právneho posúdenia právneho inštitútu „vykonanie diela“, pričom v odvolaní namietal s poukazom na § 548 ods. 1 a § 554 ods. 1 ObZ nesplnenie si povinnosti zhotoviteľa vykonať dielo.

Odvolací súd dospel k záveru, že vo veci ide o povinnosť zaplatiť cenu diela a že táto vznikla „vykonaním diela podľa § 548 ods. 1 ObZ“.

Ak podľa názoru odvolacieho súdu bolo v danej veci pre vznik nároku na cenu za dielo rozhodujúce vykonanie diela, potom námietky žalovaného k posúdeniu splnenia povinnosti vykonať dielo boli relevantnými - pre rozhodnutie významnými námietkami.

Odôvodnenie prvostupňového rozsudku sa nezaobrá zákonnými podmienkami splnenia povinnosti vykonať dielo (§ 554 ods. 1 ObZ - riadne ukončenie diela, odovzdanie predmetu diela objednávateľovi) tak, aby mohlo byť považované za náležité vysporiadanie sa s námietkami uvedenými v odvolaní žalovaného k právnomu posúdeniu splnenia povinnosti vykonať dielo v zmysle § 554 ods. 1 ObZ.

Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu vo vzťahu k námietkam žalovaného s poukazom na § 219 ods. 2 O. s. p. a konštatovanie správnosti rozsudku súdu prvého stupňa a odkázanie na jeho odôvodnenie nepostačovalo na riadne vysporiadanie sa s námietkami uvedenými v odvolaní žalovaného a tým ani na riadne a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia, vyhovujúce § 157 ods. 2 O. s. p.

Podľa názoru dovolateľa preto v danej veci došlo v konaní k vade uvedenej v § 237 písm. f) O. s. p. /§ 243f ods. 1 písm. a) O. s. p./.

V odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu bolo ako doplnenie odkazu na odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa uvedené, že nie je možné sa stotožniť s konštatovaním žalovaného, že dielo nebolo odovzdané, pretože práce vykonávané žalobcom priebežne preberal a tieto boli vykonávané na objekte žalovaného.

Posúdenie otázky odovzdania predmetu diela objednávateľovi sa tak nielenže nevysporiadalo s námietkami uvedenými v odvolaní žalovaného k povahe a účelu potvrdzovania evidencie príchodov a odchodov pracovníkov žalobcu na pracovisko, ale je podľa názoru dovolateľa aj založené na nesprávnom právnom posúdení (§ 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p.), a to, že odovzdanie predmetu diela v zmysle § 554 ods. 1 ObZ (a teda s účinkami pre splnenie povinnosti zhotoviteľa vykonať dielo) môže byť uskutočnené vo vzťahu k prácam (potvrdzovaný bol pritom iba počet hodín a nie vykonané práce) a že sa teda nemusí vzťahovať k dielu (prípadne k jeho dohodnutým - určeným častiam). Takéto právne posúdenie odovzdávania diela nezodpovedá § 554 ods. 1 ObZ v spojení s § 536 ods. 1 a 2 ObZ.

Ak rozsudok odvolacieho súdu vychádzal podľa jeho odôvodnenia z toho, že povinnosť zaplatiť cenu diela vznikla v danej veci „vykonaním diela podľa § 548 ods. 1 ObZ“, potom predmetom odovzdania (pre účinky splnenia povinnosti vykonať dielo v zmysle § 554 ods. 1 ObZ) musel byť predmet tohto diela.

Dovolateľ má za to, že rozsudok odvolacieho súdu v závere o odovzdaní predmetu diela spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p.).

Ochrana práv a zákonom chránených záujmov žalovaného vyžaduje, aby nebol zaviazaný na plnenie vo veci, v ktorej bol rozhodnutím súdu porušený zákon.

Žalobca sa písomne vyjadril k mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora a uviedol, že v priebehu konania na súde prvého stupňa bolo jednoznačne preukázané, že žalobca vykonal dielo podľa dohody so žalovaným, dôkazom čoho bola aj výpoveď konateľa žalovanej firmy Ing. A.B.. Mimoriadne dovolanie je podľa názoru žalobcu nedôvodné, špekulatívne, s cieľom vyhnúť sa zaplateniu ceny diela, ktoré bolo ukončené a odovzdané zhruba pred 6 rokmi. Žalovaný vykonané práce priebežne odsúhlasoval tak, že celkové odpracované hodiny boli evidované v stavebnom denníku. Tento stavebný denník s presnou špecifikáciou pracovníkov, ktorí pracovali na predmetnom diele, s presnou špecifikáciou, čo sa týka mena a priezviska pracovníka, dátumu, kedy pracoval a presnej hodinovej špecifikácie pracovného času predstavuje riadnu evidenciu pracovníkov. Uvedený stavebný denník bol priebežne spisovaný oboma zmluvnými stranami zmluvy o dielo a taktiež vlastnoručne podpisovaný, čo je podľa názoru žalobcu bezrozporovým dôkazom toho, že obe zmluvné strany súhlasili s jej obsahom. Keďže sa súbežne pracovalo na dvoch akciách (bytový dom R. a K.), v záujme doriešenia sporu, žalobca z celkového počtu hodín odpracovaných na akcii „K.“ odpočítal $\frac{1}{2}$, teda žiadal zaplatiť iba 366,5 hodiny. Ďalej žalobca upravil (znížil) celkové odpracované hodiny na každého pracovníka a jeden deň odrátaním $\frac{1}{2}$ hodiny, teda celkovo 300 hodín, so zohľadnením akcie „K.“. Predmetné dielo bolo riadne vykonané a tiež odovzdané 19. decembra 2004. Nárok na cenu diela vzniká vykonaním diela a nie jeho odovzdaním. Tvrdenie žalovaného o vadách diela, tento nepreukázal včasným oznámením týchto „vád“ zhotoviteľovi. Žalobca má preto za to, že je tu plný, odôvodnený a nespochybniteľný nárok na zaplatenie ceny diela za vykonanie predmetného diela. Preto žalobca navrhol, aby dovolací súd mimoriadne dovolanie zamietol pre nezistenie dôvodov pre jeho podanie a ani väd konania.

Žalovaný sa taktiež písomne vyjadril k mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora a uviedol, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s obsahom a dôvodmi podaného mimoriadneho dovolania. Oba sudy vo svojich rozhodnutiach nesprávne, v rozpore s príslušnými ustanoveniami ObZ posúdili odovzdanie diela ako základnej zákonnej podmienky toho, aby bolo možné dielo považovať za vykonané podľa § 554 ods. 1 ObZ. Z ustanovenia § 554 ods. 1 ObZ vyplýva, že splnenie povinnosti vykonať dielo implikuje splnenie dvoch povinností, a to riadne ukončenie diela a odovzdanie predmetu diela objednávateľovi. Aby bolo možné považovať dielo z právneho hľadiska za vykonané, musia byť splnené obe tieto podmienky, nestačí iba splnenie jednej z nich. Povinnosť zhotoviteľa vyzvať objednávateľa, aby prevzal dielo, si žalobca ako zhotoviteľ nespĺnil, ale ani

nereagoval na telefonické výzvy žalovaného, aby prišiel oficiálne odovzdať aspoň tú časť diela, ktorú do svojho predčasného odchodu zo staveniska urobil. Podľa ust. § 536 ods. 2 ObZ sa dielom rozumie zhotovenie určitej veci, pokiaľ nespadá pod kúpnu zmluvu, montáž určitej veci, jej údržba, vykonanie dohodnutej opravy alebo úpravy určitej veci, alebo hmotne zachytený výsledok inej činnosti. Predmetom diela v danej veci bola „výroba a montáž nerezového zábradlia pre Bytový dom R.“. Jedine odovzdaním samotného zábradlia, namontovaného na jednotlivé balkóny, mohlo dôjsť k splneniu záväzku žalobcu zo zmluvy o dielo. Preto záver súdu, že podpisom výkazov evidencie „príchodov a odchodov“ pracovníkov žalobcu došlo k prevzatiu predmetu diela, je v rozpore s jeho zistením, čo bolo predmetom diela, a preto i v rozpore so zákonom. Výkazy „príchodov a odchodov“ slúžili výlučne ako podklad pre výpočet ceny diela. Záverom žalovaný poukázal na skutočnosť, že ani jeden súd sa nezaoberal otázkou riadneho ukončenia diela.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 3 O. s. p.) po zistení, že mimoriadne dovolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (mimoriadne dovolanie došlo na Najvyšší súd SR dňa 12. apríla 2012, rozsudok Krajského súdu v Bratislave nadobudol právoplatnosť 24. mája 2011, teda lehota podľa ust. § 243g O. s. p. bola dodržaná) na základe podnetu účastníka konania - žalovaného (§ 243e ods. 1 O. s. p.), pričom má náležitosti vyžadované podľa ust. § 243h O. s. p. a je odôvodnené podľa ust. § 243f ods. 1 písm. a) - (vada konania podľa písm. f/ § 237 O. s. p.) a písm. c) - (rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci), dovolací súd pristúpil k vecnému preskúmaniu dôvodov uvedených v mimoriadnom dovolaní postupom podľa § 243i ods. 2 v spojení s ust. § 242-243d O. s. p. a následne dospel k názoru, že mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora je treba vyhovieť.

Je nesporné, že žalovaný si objednávkou z 25. augusta 2004, č. 01/08/2004/Bk objednal u žalobcu výrobu a montáž nerezového zábradlia pre Bytový dom R. s hodinovou sadzbou 200 Sk/pracovník, s predbežným počtom pracovníkov 10 a s predbežným termínom ukončenia podľa SP - 25. októbra 2004. Rovnako nie je sporné, že cena za dielo pozostávala z ceny vyrobeného nerezového zábradlia a montáže tohto zábradlia na bytovom dome R.. Druhú časť z celkovej ceny za predmet diela (montáž zábradlia) tvorila cena práce pracovníkov žalobcu, ktorá sa stanovila počtom zamestnancov pracujúcich na dohodnutom diele, k čomu mali slúžiť v stavebnom denníku evidované „Príchody a odchody“ pracovníkov žalobcu od 20. novembra 2004 do 19. decembra 2004.

Spornou zostala otázka vykonania diela. Žalobca tvrdí, že dielo vykonal podľa zmluvy uzatvorenej so žalovaným, a preto mu vzniklo právo na zaplatenie ceny diela. Má za to,

že vykonaním diela mu vzniklo právo na zaplatenie ceny diela, pričom nie je podstatné odovzdanie predmetu diela objednávateľovi.

Dovolací súd pri svojom rozhodnutí vychádzal z pojmu „vykonanie diela“, ktoré rieši ust. § 554 ods. 1 Obchodného zákonníka.

Podľa tohto ustanovenia možno za vykonané dielo považovať riadne ukončenie a odovzdanie predmetu diela zhotoviteľom objednávateľovi v dohodnutom mieste. Len vykonaním diela, t. j. riadnym ukončením a odovzdaním predmetu diela splní zhotoviteľ povinnosť vykonať dielo a záväzok zhotoviteľa zo zmluvy o dielo zaniká. Preto aj ust. § 548 ods. 1 Obchodného zákonníka - vznik nároku zhotoviteľa na cenu vykonaním diela - treba posudzovať a vychádzať z toho, čo treba chápať pod pojmom „vykonanie diela“, teda z ust. § 554 ods. 1 Obchodného zákonníka, ktoré presne definuje pojem „vykonanie diela“. Odvolací súd vo svojom rozsudku konštatoval vecnú správnosť napadnutého rozsudku, týkajúcej sa vyhovejúcej jeho časti a v podrobnostiach odkazuje na jeho odôvodnenie, pričom doplnil, že nie je možné sa stotožniť s názorom žalovaného, že dielo nebolo odovzdané, pretože práce vykonávané žalobcom priebežne žalovaný preberal a tieto boli vykonávané na objekte žalovaného. Dovolací súd konštatoval, že takéto odôvodnenie nemožno vyvodiť z dokazovania pred súdom prvého stupňa (odvolací súd nedoplňal dokazovanie). Účastníci konania si nedohodli odovzdávanie predmetu diela priebežne a bytový dom v R. nie je objektom žalovaného. Odvolací súd opomenul vyhodnotiť vo vzťahu k vykonaniu diela skutočnosti, že žalobca porušil zmluvu - termín plnenia, ako aj skutočnosť, že nevykonal predmet diela tak, ako to požadoval žalovaný - s výplňami, pričom zábradlia boli osadené nahrubo (č. l. 142 - výpoveď Ing. A.B.). Z odôvodnenia odvolacieho súdu nie je možné vyvodiť, z akých preukázaných skutočností dospel k takémuto záveru, t. j. že predmet diela sa odovzdával priebežne. Takéto „odovzdávanie a preberanie diela“ nebolo medzi účastníkmi dohodnuté. Stavebný denník, v ktorom sú evidované príchody a odchody pracovníkov žalobcu, takúto výpovednú hodnotu nemá. Konštatovanie súdu prvého stupňa o tom, že faktúra žalobcu zo 14. februára 2005, č. 2521003 je faktúrou čiastočnou, a to za práce vykonané žalobcom na diele za obdobie od 20. novembra 2004 do 19. decembra 2004 považoval odvolací súd za vecne správne, pričom ešte v odôvodnení svojho rozhodnutia doplnil, že povinnosť zaplatiť cenu diela nevznikla žalovanému až po vyhotovení faktúry, ale vykonaním diela podľa § 548 ods. 1 ObZ. Odvolací súd neodstránil rozporné tvrdenia, a to či žalobca považuje uplatnenú istinu vyfakturovanú žalovanému f. č. 2521003 za čiastočnú alebo konečnú. Rovnako sa odvolací súd nevysporiadal s otázkou, kedy zhotoviteľ vykonal dielo (§ 554 ods. 1 ObZ) alebo si svoj nárok uplatňuje z titulu čiastočného

plnenia. Rovnako sa nevysporiadal s otázkou odovzdania vykonaného diela žalobcom ako zhotoviteľom žalovanému.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožnil s názorom generálneho prokurátora vysloveným v mimoriadnom dovolaní, že odvolací súd neodôvodnil námietku žalovaného uvedenú v jeho odvolaní o tom, že predmet diela neprevzal a dielo zo strany žalobcu nebolo vykonané (§ 554 ods. 1 ObZ), čím bol naplnený dôvod pre podanie mimoriadneho dovolania podľa ust. § 243f ods. 1 písm. c) O. s. p., t. j. že rozhodnutie odvolacieho súdu v potvrdzujúcej časti rozsudku súdu prvého stupňa spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci a rovnako konštatoval, že odôvodnenie odvolacieho súdu v napadnutej časti mimoriadnym dovolaním nezodpovedá kritériám ust. § 157 ods. 2 O. s. p., t. j. že došlo zo strany odvolacieho súdu k porušeniu práva účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, čím bol naplnený aj dôvod pre podanie mimoriadneho dovolania podľa § 243f ods. 1 písm. a) O. s. p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozsudok odvolacieho súdu v časti, ktorou potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa zrušil podľa ust. § 243b ods. 2 O. s. p., pričom odvolací súd v zmysle ust. § 243d O. s. p. bude konať ďalej vo veci s tým, že právny názor dovolacieho súdu, ktorý rozhodoval o dovolaní, je preňho záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. mája 2012

JUDr. Darina Ličková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Michaela Szöcsová